C/2024/1048

9.2.2024

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — EU-ramme for bekæmpelse af korruption

(C/2024/1048)

Hovedordfører: Jean-Luc VANRAES (BE/Renew Europe), medlem af kommunalbestyrelsen i Uccle

Basisdokumenter: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af korruption, om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2003/568/RIA og konventionen om bekæmpelse af bestikkelse, der involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater, og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371

COM(2023) 234 final

Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om bekæmpelse af korruption

JOIN(2023) 12 final

I. ANBEFALEDE ÆNDRINGER

COM(2023) 234 final

Anbefalet ændring 1

Betragtning 24

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Parlamentsmedlemmer og andre offentligt ansatte kan nyde immunitet eller retsbeskyttelse mod efterforskning eller retsforfølgning, hvilket bidrager til at styrke deres uafhængighed ved at beskytte dem mod ubegrundede klager, navnlig hvad angår meningstilkendegivelser eller stemmeafgivelser under udøvelsen af deres hverv. Denne immunitet kan dog hindre en effektiv efterforskning og retsforfølgning af korruption, bl.a. ved at have indflydelse på, om det opdages, at andre personer, der ikke nyder immunitet, kan have deltaget i de strafbare handlinger, og på efterforskningen eller retsforfølgningen af de strafbare handlinger. Desuden undergraver anvendelsen af immunitet uden passende procedurer til ophævelse af immuniteten de offentlige institutioners troværdighed, når der foreligger en bestyrket mistanke om disse personers deltagelse i strafbare handlinger. Der bør derfor være en passende balance mellem på den ene side immunitet eller retlige privilegier, der indrømmes offentligt ansatte i forbindelse med handlinger under udøvelsen af deres hverv, og på den anden side muligheden for effektivt at efterforske, retsforfølge og sanktionere korruption.	Parlamentsmedlemmer og andre offentligt ansatte kan nyde immunitet eller retsbeskyttelse mod efterforskning eller retsforfølgning, hvilket bidrager til at styrke deres uafhængighed ved at beskytte dem mod ubegrundede klager, navnlig hvad angår meningstilkendegivelser eller stemmeafgivelser under udøvelsen af deres hverv. Denne immunitet kan dog hindre en effektiv efterforskning og retsforfølgning af korruption, bl.a. ved at have indflydelse på, om det opdages, at andre personer, der ikke nyder immunitet, kan have deltaget i de strafbare handlinger, og på efterforskningen eller retsforfølgningen af de strafbare handlinger. Desuden undergraver anvendelsen af immunitet uden passende procedurer til ophævelse af immuniteten de offentlige institutioners troværdighed, når der foreligger en bestyrket mistanke om disse personers deltagelse i strafbare handlinger. Der bør derfor være en passende balance mellem på den ene side immunitet eller retlige privilegier, der indrømmes offentligt ansatte i forbindelse med handlinger under udøvelsen af deres hverv, og på den anden side muligheden for effektivt at efterforske, retsforfølge og sanktionere korruption. ***Dette skal gælde, hvis og så længe det er i overensstemmelse med den pågældende medlemsstats retssystem og forfatningsmæssige system.***

Begrundelse

Sådanne ordninger skal altid være i overensstemmelse med de politiske og forfatningsmæssige strukturer i medlemsstaterne.

Anbefalet ændring 2

Betragtning 33

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
For at bekæmpe korruption effektivt er en effektiv udveksling af oplysninger mellem kompetente myndigheder med ansvar for forebyggelse, opdagelse, efterforskning eller retsforfølgning af korruption af afgørende betydning. Medlemsstaterne bør sikre, at oplysningerne udveksles effektivt og rettidigt i overensstemmelse med national ret og EU-retten. Dette direktiv, som har til formål at fastsætte fælles definitioner af korruptionsrelaterede lovovertrædelser, bør tjene som benchmark for udveksling af oplysninger og samarbejdet mellem de kompetente nationale myndigheder i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) XX/2023[52], (EU) 2019/1153[53] og (EU) 2016/681[54] og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1240[55], (EU) 2018/1862[56] og (EU) nr. 603/2013[57] og Rådets afgørelse 2008/633/RIA[58].	For at bekæmpe korruption effektivt er en effektiv udveksling af oplysninger mellem kompetente myndigheder med ansvar for forebyggelse, opdagelse, efterforskning eller retsforfølgning af korruption af afgørende betydning. Medlemsstaterne bør sikre, at oplysningerne udveksles effektivt og rettidigt ***mellem de kompetente føderale, statslige samt regionale og lokale myndigheder i en medlemsstat samt mellem disse myndigheder og andre medlemsstaters myndigheder*** i overensstemmelse med national ret og EU-retten. Dette direktiv, som har til formål at fastsætte fælles definitioner af korruptionsrelaterede lovovertrædelser, bør tjene som benchmark for udveksling af oplysninger og samarbejdet mellem de kompetente nationale myndigheder i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) XX/2023[52], (EU) 2019/1153[53] og (EU) 2016/681[54] og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1240[55], (EU) 2018/1862[56] og (EU) nr. 603/2013[57] og Rådets afgørelse 2008/633/RIA[58].

Begrundelse

En integreret tilgang til bekæmpelse af korruption kræver en gnidningsløs udveksling af oplysninger ikke alene mellem medlemsstaterne, men også inden for de medlemsstater, hvor de regionale eller lokale myndigheder har fået tildelt relevante beføjelser, samt mellem disse subnationale myndigheder i forskellige medlemsstater, navnlig i tilfælde af grænseoverskridende korruption.

Anbefalet ændring 3

Artikel 2

Definitioner

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
I dette direktiv forstås ved: »forebyggelse af korruption«:	I dette direktiv forstås ved: »forebyggelse af korruption«:
1. »forebyggelse af korruption«: opdagelse og fjernelse af årsagerne til og betingelserne for korruption gennem udvikling og gennemførelse af en ordning med passende foranstaltninger samt afskrækkelse mod at begå korruptionsrelaterede handlinger	1. »forebyggelse af korruption«: opdagelse og fjernelse af årsagerne til og betingelserne for korruption gennem udvikling og gennemførelse af en ordning med passende foranstaltninger samt afskrækkelse mod at begå korruptionsrelaterede handlinger
2. »formuegoder«: midler eller aktiver af enhver art, det være sig rørlige eller urørlige formuegoder, løsøre eller fast ejendom, materielle eller immaterielle aktiver, samt juridiske dokumenter eller instrumenter i enhver form, herunder elektroniske eller digitale, der beviser adkomst til eller rettigheder over sådanne aktiver	2. »formuegoder«: midler eller aktiver af enhver art, det være sig rørlige eller urørlige formuegoder, løsøre eller fast ejendom, materielle eller immaterielle aktiver, samt juridiske dokumenter eller instrumenter i enhver form, herunder elektroniske eller digitale, der beviser adkomst til eller rettigheder over sådanne aktiver

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
3. »offentligt ansat«:	3. »offentligt ansat«:
a) en EU-tjenestemand eller en national tjenestemand i en medlemsstat eller et tredjeland,	a) en EU-tjenestemand eller en national tjenestemand i en medlemsstat eller et tredjeland***, hvad enten denne er udnævnt eller valgt, på ubestemt eller bestemt tid, lønnet eller ulønnet***,
b) enhver anden person, der er udpeget og udfører offentlig tjeneste i ***medlemsstaterne*** eller ***tredjelande, for en international organisation eller for en international domstol***	b) enhver anden person, der er udpeget og udfører offentlig tjeneste i ***en medlemsstat*** eller ***et tredjeland, og som har en offentlig myndigheds beføjelser, eller som er underlagt offentlige myndigheders kontrol eller tilsyn***
	c) ***enhver person, der arbejder i virksomheder, som ejes af staten, regionale eller lokale myndigheder, eller i kapitalforvaltningsfonde og privatejede virksomheder, der udfører offentlige serviceopgaver***
	d) ***enhver anden person, der er udpeget og udfører offentlig tjeneste for en international organisation eller for en international domstol***
4. »EU-tjenestemand«: en person, som:	4. »EU-tjenestemand«: en person, som:
a) er medlem af en EU-institution eller et EU-organ, -kontor eller -agentur, og personalet i sådanne organer sidestilles med EU-tjenestemænd	a) er medlem af en EU-institution eller et EU-organ, -kontor eller -agentur, og personalet i sådanne organer sidestilles med EU-tjenestemænd
b) er tjenestemand eller kontraktansat i Unionen i henhold til vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union og ansættelsesvilkårene for Unionens øvrige ansatte som fastsat i Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 (»tjenestemandsvedtægten«)	b) er tjenestemand eller kontraktansat i Unionen i henhold til vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union og ansættelsesvilkårene for Unionens øvrige ansatte som fastsat i Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 (»tjenestemandsvedtægten«)
c) af en medlemsstat eller en offentlig eller privat institution er stillet til rådighed for Unionen, og som dér udøver funktioner svarende til de funktioner, der udøves af EU-tjenestemænd eller øvrige ansatte i Unionen.	c) af en medlemsstat eller en offentlig eller privat institution er stillet til rådighed for Unionen, og som dér udøver funktioner svarende til de funktioner, der udøves af EU-tjenestemænd eller øvrige ansatte i Unionen.
5. »national offentligt ansat«: enhver person, der beklæder et udøvende, administrativt eller retsligt embede på nationalt, regionalt eller lokalt plan, uanset om vedkommende er udnævnt eller valgt, permanent eller midlertidigt, lønnet eller ulønnet, og uanset vedkommendes anciennitet. Enhver person, der beklæder et lovgivende hverv på nationalt, regionalt eller lokalt plan, bør anses for at være en offentligt ansat som omhandlet i dette direktiv	5. »national offentligt ansat«: enhver person, der beklæder et udøvende, administrativt eller retsligt embede på nationalt, regionalt eller lokalt plan, uanset om vedkommende er udnævnt eller valgt, permanent eller midlertidigt, lønnet eller ulønnet, og uanset vedkommendes anciennitet. Enhver person, der beklæder et lovgivende hverv på nationalt, regionalt eller lokalt plan, bør anses for at være en offentligt ansat som omhandlet i dette direktiv

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
6. »tilsidesættelse af forpligtelser«: omfatter som minimum en persons illoyale adfærd, der udgør en tilsidesættelse af en lovbestemt forpligtelse eller i givet fald en overtrædelse af faglige regler eller instrukser, der finder anvendelse inden for virksomheden, når denne person i en hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en enhed i den private sektor	6. »tilsidesættelse af forpligtelser«: omfatter som minimum en persons illoyale adfærd, der udgør en tilsidesættelse af en lovbestemt forpligtelse eller i givet fald en overtrædelse af faglige regler eller instrukser, der finder anvendelse inden for virksomheden, når denne person i en hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en enhed i den private sektor
7. »juridisk person«: enhver enhed, der har status som juridisk person i henhold til gældende national ret, dog ikke stater eller offentlige organer i forbindelse med udøvelsen af offentligretlige beføjelser eller offentligretlige internationale organisationer	7. »juridisk person«: enhver enhed, der har status som juridisk person i henhold til gældende national ret, dog ikke stater eller offentlige organer i forbindelse med udøvelsen af offentligretlige beføjelser eller offentligretlige internationale organisationer
8. »højtstående offentligt ansatte«: statsoverhoveder, ledere af central- og regionalregeringer, medlemmer af central- og regionalregeringer samt andre politisk udnævnte personer, der beklæder et offentligt hverv på højt niveau, såsom viceministre, statssekretærer, ledere og medlemmer af en ministers kabinet, og højtstående politiske embedsmænd samt medlemmer af parlamentskamre, medlemmer af de højeste domstole såsom forfatningsdomstole og højesteretter og medlemmer af overordnede revisionsorganer.	8. »højtstående offentligt ansatte«: statsoverhoveder, ledere af central- og regionalregeringer, medlemmer af central- og regionalregeringer samt andre politisk udnævnte personer, der beklæder et offentligt hverv på højt niveau, såsom viceministre, statssekretærer, ledere og medlemmer af en ministers kabinet, og højtstående politiske embedsmænd samt medlemmer af parlamentskamre, medlemmer af de højeste domstole såsom forfatningsdomstole og højesteretter og medlemmer af overordnede revisionsorganer.

Begrundelse

Ændringsforslaget bringer definitionen i overensstemmelse med betragtning 9 i forslaget.

Anbefalet ændring 4

Artikel 5

Ressourcer

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de nationale myndigheder, der har kompetence til at opdage, efterforske, retsforfølge eller pådømme de strafbare handlinger, der er omhandlet i dette direktiv, til stadighed råder over et tilstrækkeligt antal kvalificerede medarbejdere og de finansielle, tekniske og teknologiske ressourcer, der er nødvendige for, at de effektivt kan udføre deres opgaver i forbindelse med gennemførelsen af dette direktiv.	Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de nationale***, regionale og lokale*** myndigheder, der har kompetence til at opdage, efterforske, retsforfølge eller pådømme de strafbare handlinger, der er omhandlet i dette direktiv, til stadighed råder over et tilstrækkeligt antal kvalificerede medarbejdere og de finansielle, tekniske og teknologiske ressourcer, der er nødvendige for, at de effektivt kan udføre deres opgaver i forbindelse med gennemførelsen af dette direktiv.

Begrundelse

Ændringsforslaget skal afspejle, at de relevante beføjelser i nogle medlemsstater er overdraget til de subnationale forvaltningsniveauer.

Anbefalet ændring 5

Artikel 7

Bestikkelse i den offentlige sektor

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at følgende former for adfærd udgør strafbare handlinger***, når de begås forsætligt***:	Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at følgende former for adfærd udgør strafbare handlinger:
a) en handling, hvorved en offentligt ansat direkte eller via en mellemmand loves, tilbydes eller gives en fordel af hvilken som helst art til sig selv eller en tredjemand ***til gengæld for at handle*** eller undlade at ***handle i overensstemmelse med sit hverv eller under udøvelsen af sine funktioner*** (aktiv bestikkelse)	a) en handling, hvorved en offentligt ansat direkte eller via en mellemmand loves, tilbydes eller gives en fordel af hvilken som helst art til sig selv eller en tredjemand ***med henblik på at få den offentligt ansatte til at udøve*** eller undlade at ***udøve sit officielle hverv, eller hvorved denne under udøvelsen af sit officielle hverv handler på en måde, der er i strid med vedkommendes officielle ansvar*** (aktiv bestikkelse)
b) en handling, hvorved en offentligt ansat direkte eller via en mellemmand anmoder om, modtager eller loves en fordel af en hvilken som helst art til sig selv eller en tredjemand til gengæld for at ***handle*** eller undlade at ***handle i overensstemmelse med sit hverv eller under udøvelsen af sine funktioner*** (passiv bestikkelse)	b) en handling, hvorved en offentligt ansat direkte eller via en mellemmand anmoder om, modtager eller loves en fordel af en hvilken som helst art til sig selv eller en tredjemand til gengæld for at ***udøve*** eller undlade at ***udøve sit officielle hverv, eller hvorved denne under udøvelsen af sit officielle hverv handler på en måde, der er i strid med vedkommendes officielle ansvar*** (passiv bestikkelse)

Begrundelse

Ændringsforslaget har til formål at gøre definitionens ordlyd mere klar under hensyntagen til de forskellige sprogversioner af de retsakter, som definitionen er baseret på, nemlig artikel 3 i konventionen, der igen bygger på artikel K.3, stk. 2, litra c), i traktaten om Den Europæiske Union om bekæmpelse af bestikkelse, som involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater, og artikel 4, stk. 2, litra a) og b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371 ([1]) om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser.

Anbefalet ændring 6

Artikel 8

Bestikkelse i den private sektor

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at følgende former for adfærd udgør strafbare handlinger, når de begås forsætligt og som led i økonomiske, finansielle, forretningsmæssige eller kommercielle aktiviteter:	Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at følgende former for adfærd udgør strafbare handlinger, når de begås forsætligt og som led i økonomiske, finansielle, forretningsmæssige eller kommercielle aktiviteter:

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371 af 5. juli 2017 om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 29).

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
a) en handling, hvorved en person, der i en hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en enhed i den private sektor, direkte eller via en mellemmand loves, tilbydes eller gives en utilbørlig fordel til sig selv eller en tredjemand ***til gengæld for*** at handle eller undlade at handle i strid med vedkommendes pligter (aktiv bestikkelse)	a) en handling, hvorved en person, der i en hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en enhed i den private sektor, direkte eller via en mellemmand loves, tilbydes eller gives en utilbørlig fordel til sig selv eller en tredjemand ***med henblik på at få den pågældende til*** at handle eller undlade at handle ***på en måde, der er*** i strid med vedkommendes pligter (aktiv bestikkelse)
b) en handling, hvorved en person, der i en hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en enhed i den private sektor, direkte eller via en mellemmand anmoder om, modtager eller loves en utilbørlig fordel til sig selv eller en tredjemand til gengæld for at handle eller undlade at handle i strid med vedkommendes pligter (passiv bestikkelse).	b) en handling, hvorved en person, der i en hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en enhed i den private sektor, direkte eller via en mellemmand anmoder om, modtager eller loves en utilbørlig fordel til sig selv eller en tredjemand til gengæld for at handle eller undlade at handle ***på en måde, der er*** i strid med vedkommendes pligter (passiv bestikkelse).

Begrundelse

Ændringsforslaget har til formål at gøre definitionens ordlyd mere klar under hensyntagen til de forskellige sprogversioner af den retsakt, som definitionen er baseret på, nemlig Rådets rammeafgørelse 2003/568/RIA ([2]) af 22. juli 2003 om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor.

Anbefalet ændring 7

Artikel 15a (ny)

Forbud mod benådning og amnesti

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	I overensstemmelse med nærhedsprincippet træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at opstille klare kriterier for benådning, amnesti og nådesbevisning for en af de strafbare handlinger, der er omhandlet i dette direktiv, og medlemsstaterne fastlægger mekanismer og betingelser for deres anvendelse.

Begrundelse

I overensstemmelse med nærhedsprincippet er det op til medlemsstaterne at træffe beslutning om anvendelsen.

Anbefalet ændring 8

Artikel 19

Immunitet eller privilegier, hvad angår efterforskning og retsforfølgning af korruption

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de privilegier eller den immunitet, hvad angår efterforskning og retsforfølgning, der indrømmes nationale offentligt ansatte for de strafbare handlinger, der er omhandlet i dette direktiv, kan ophæves gennem en objektiv, upartisk, effektiv og gennemsigtig proces, der på forhånd er fastsat ved lov og baseret på klare kriterier, og som afsluttes inden for en rimelig frist.	***Når dette er foreneligt med deres retssystem og forfatningsmæssige principper,*** træffer ***medlemsstaterne*** de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de privilegier eller den immunitet, hvad angår efterforskning og retsforfølgning, der indrømmes nationale offentligt ansatte for de strafbare handlinger, der er omhandlet i dette direktiv, kan ophæves gennem en objektiv, upartisk, effektiv og gennemsigtig proces, der på forhånd er fastsat ved lov og baseret på klare kriterier, og som afsluttes inden for en rimelig frist.

([2]) EUT L 192 af 31.7.2003, s. 54.

Begrundelse

Sådanne foranstaltninger skal i henhold til EU-traktatens artikel 4, stk. 2, altid være i overensstemmelse med de politiske og forfatningsmæssige strukturer i medlemsstaterne.

II. **POLITISKE ANBEFALINGER**

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG (RU)

1. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at bekæmpelse af korruption er en forudsætning for at kunne sikre retsstatsprincippet. Ifølge den seneste særlige Eurobarometerundersøgelse ([3]) om korruption mener næsten tre fjerdedele af europæerne (74 %), at der forekommer korruption i de nationale offentlige institutioner i deres land, og 73 % af europæerne mener, at der forekommer korruption i de lokale og regionale offentlige institutioner i deres land;

2. mener, at denne trussel skal tackles på alle forvaltningsniveauer — lokalt, regionalt, nationalt og EU-niveau — da borgerne har høje forventninger til offentligt ansattes redelighed. Udvalget advarer om, at korruptionssager på EU-plan i alvorlig grad undergraver offentlighedens tillid til EU-institutionerne;

3. understreger, at alle medlemsstater, da de tiltrådte Den Europæiske Union, gav tilsagn i den henseende, idet velfungerende og stabile demokratiske institutioner, et uafhængigt retsvæsen, respekt for menneskerettighederne og bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet er forudsætninger, som er omfattet af retsstatskravet i Københavnskriterierne, som alle EU-kandidatlande måles efter;

4. gentager, at korruption udgør en alvorlig trussel mod den lokale og regionale forvaltning og demokratiet i Europa, og at bekæmpelse af korruption er afgørende for at sikre de europæiske demokratiske værdier og værne om et velfungerende europæisk indre marked i vækst;

5. påpeger, at de mennesker, der bor i regioner med mere oplevet korruption alt andet lige føler en lavere tilfredshed med livet generelt. Udvalget anerkender, at korruption har betydelig indvirkning på mindre udviklede regioner, idet den hæmmer deres fremskridt og forværrer ulighederne, og understreger behovet for målrettede initiativer til bekæmpelse af korruption i disse regioner for at fremme deres sociale og økonomiske udvikling;

6. bifalder, at Kommissionen har harmonisering af relevant lovgivning i alle medlemsstater som overordnet mål for direktivet om bekæmpelse af korruption. Forslaget afspejler korrekt artikel 83 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, hvori korruption defineres som »EU-kriminalitet«, dvs. en særlig grov forbrydelse med en grænseoverskridende dimension, hvor EU under visse omstændigheder kan vedtage minimumsregler på dette område. Korruptionens grænseoverskridende dimension og de markante forskelle i anvendelsesområdet for medlemsstaternes strafferet nødvendiggør en stærkere koordinering og definition af fælles standarder i hele EU. Udvalget anerkender samtidig, at en fuldstændig implementering af direktivet i national strafferet bliver en vanskelig og langvarig proces;

7. mener, at eftersom korruption undergraver det europæiske demokrati og integriteten af valg på alle forvaltningsniveauer, bør den yderligere sanktion, der foreslås i direktivet, nemlig fratagelse af retten til at stille op til valg på grundlag af en fælles definition af korruption i hele EU, hilses velkommen, navnlig da forslaget blot kræver, at den nationale lovgiver gør det muligt at indføre disse yderligere eller alternative sanktioner og foranstaltninger, der angives i artikel 15, stk. 4;

8. er overbevist om, at en indsats på EU-plan — på grund af den tværnationale dimension af korruption og dens stadig tydeligere sammenhæng med grænseoverskridende organiseret kriminalitet og i lyset af allerede eksisterende EU-lovgivning — er mere hensigtsmæssig end foranstaltninger, som medlemsstaterne hver især træffer. Forslaget synes derfor at være foreneligt med nærhedsprincippet. Desuden er forslaget i tråd med proportionalitetsprincippet, idet det begrænser sig til, hvad der er nødvendigt og forholdsmæssigt for effektivt at forebygge og bekæmpe korruption og gennemføre internationale forpligtelser og standarder. Da forslaget har form af et direktiv, giver det desuden medlemsstaterne et tilstrækkeligt spillerum til at gennemføre det;

([3]) Citizens' attitudes towards corruption in the EU in 2023 — juli 2023 — Eurobarometerundersøgelse *(europa.eu)* (https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2658).

9. fremhæver, at der allerede findes omfattende instrumenter til bekæmpelse af korruption på internationalt, europæisk og nationalt plan, men at deres effektivitet fortsat hæmmes af mangler i implementeringen og håndhævelsen og hindringer i samarbejdet, hvor der er behov for en større indsats;

10. understreger betydningen af en rettidig implementering af direktivet om virksomheders bæredygtighedsrapportering (CSRD) ([4]) i medlemsstaternes retssystemer, navnlig når det gælder kravet om, at virksomheder skal offentliggøre ledelsesmæssige forhold såsom forretningsetik og virksomhedskultur, herunder deres foranstaltninger til bekæmpelse af korruption og bestikkelse og beskyttelse af whistleblowere. Udvalget anerkender, at uddannelses-, omskolings- og opkvalificeringsprogrammer spiller en afgørende rolle med hensyn til at fremme etiske værdier, integritet og bevidsthed om bekæmpelse af korruption blandt borgerne, og opfordrer til, at der investeres mere i uddannelsesinitiativer, der har til formål at fremme en kultur med integritet og ansvarlighed;

11. støtter indsatsen for at udbrede den gode praksis, som mange regioner og lokale forvaltninger anvender, især hvad angår offentlige udbud, åbenhedsstandarder, formueangivelse, forebyggelse og sanktionering af interessekonflikter samt kontrol med offentlige udgifter. Udvalget understreger i den forbindelse betydningen af aktindsigt som et middel til at øge gennemsigtigheden og ansvarligheden;

12. gør opmærksom på det tætte samarbejde mellem Regionsudvalget og Europarådets Kongres for Lokale og Regionale Myndigheder om at bekæmpe korruption, bl.a. ved at tilrettelægge en fælles konference om de lokale og regionale myndigheders rolle i forbindelse med forebyggelse af korruption og fremme af god forvaltning;

13. fremhæver den europæiske adfærdskodeks for alle personer, der er involveret i lokal og regional forvaltning, som Europarådets Kongres for Lokale og Regionale Myndigheder har vedtaget, som et glimrende eksempel på, hvordan man gør bekæmpelse af korruption til en langsigtet prioritet for lokale og regionale myndigheder og deres sammenslutninger. Udvalget henviser til resolution 433(2018) ([5]), hvori kongressen opfordrer de lokale og regionale myndigheder til selv at vedtage denne kodeks eller til at udarbejde og fremme lignende adfærdskodekser;

14. opfordrer til, at RU og kongressen i fællesskab fremmer og følger op på denne kodeks inden for rammerne af en årlig dialog og en opfølgningsrapport som et effektivt redskab til at overvåge bekæmpelsen af korruption;

15. anbefaler, at de lokale og regionale myndigheder gør sig overvejelser om de nuværende rammer for etik og integritet og om anvendelsen af en lang række aktiviteter og værktøjer for bedre at kunne bekæmpe potentielt korrupt praksis og sikre borgerne høje etiske standarder;

16. opfordrer de lokale og regionale myndigheder til at lade sig inspirere af den kodeks og de retningslinjer, som kongressen har foreslået, og til at udvikle eller revidere deres strategier og adfærdskodekser for bekæmpelse af korruption, bl.a. når det gælder gennemsigtighed og åbne forvaltningsmetoder, forebyggelse af interessekonflikter og klientelisme gennem vedligeholdelse af registre over offentligt ansattes økonomiske og ikkeøkonomiske interesser, en klar beskyttelse af whistleblowere med henblik på at styrke indberetningsadfærden, bekæmpelse af nepotisme, vennetjenester og favorisering, sikring af fuld gennemsigtighed i offentlige udbudsprocedurer og forhindring af misbrug af administrative ressourcer i forbindelse med valgkampagner;

17. understreger, at tilpasning til gældende EU-ret, overholdelse af retsstatsprincippet og gennemførelse af reformer til bekæmpelse af korruption i udvidelsesprocessen i vid udstrækning er bestemmende for, hvor hurtigt kandidatlandene gør fremskridt hen imod tiltrædelse af EU. De lokale og regionale myndigheder i kandidatlandene bør prioritere deres egne strategier for bekæmpelse af korruption og fremme høje standarder for integritet og gennemsigtighed i de offentlige organer, som de forvalter og fører tilsyn med;

18. advarer om, at byggeri i forbindelse med byudvikling, affaldshåndtering, havneforvaltning (herunder truslen om korruption i forbindelse med narkotikahandel) og offentlige udbud er blandt de sektorer, der er mest udsatte for korruption på lokalt plan og kræver en særlig indsats i form af målrettede strategier for bekæmpelse af korruption. Udvalget opfordrer til, at der oprettes tilgængelige og brugervenlige onlineportaler i medlemsstaterne, der tilvejebringer omfattende oplysninger om offentlige udbud, budgetter og udgifter på lokalt og regionalt plan, fremmer gennemsigtighed og sætter borgerne i stand til at kontrollere anvendelsen af offentlige midler;

([4]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2464 af 14. december 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 537/2014, direktiv 2004/109/EF, direktiv 2006/43/EF og direktiv 2013/34/EU for så vidt angår virksomheders bæredygtighedsrapportering (EUT L 322 af 16.12.2022, s. 15).

([5]) https://rm.coe.int/european-code-of-conduct-for-all-persons-involved-in-local-and-regiona/16808d3295.

19. roser de lokale og regionale myndigheders bestræbelser på at forebygge korruption og skabe tillid til demokratiet og retsstaten i lokalsamfundene rundt omkring i Den Europæiske Union i form at nedsættelsen af integritetsudvalg, fremme af god praksis, gennemsigtighed, ansvarlighed, kontrol med investerings- og udbudspraksis, digitalisering af arbejdsgange, sikring af fair konkurrencevilkår og ensartet håndhævelse af lokal lovgivning samt forbedring af de offentlige tjenester generelt;

20. bifalder civilsamfundsinitiativer, som også har fået en positiv indvirkning på de offentlige forvaltningers ansvarlighed, når det gælder gennemsigtighed i de offentlige udgifter. Udvalget opfordrer civilsamfundsorganisationerne til at deltage aktivt i indsatsen for at bekæmpe korruption og til at fremme samarbejdet mellem de lokale myndigheder, civilsamfundet og borgerne;

21. efterlyser en passende aflønning af borgmestre og byrådsmedlemmer, navnlig i små kommuner, som en anerkendelse af deres rolle som fuldtidsbeskæftigede med henblik på at styrke god forvaltningsskik og integritet i forvaltningen nedefra og op;

22. understreger, at interesseerklæringer og formueerklæringer bør forenkles og centraliseres for at lette den administrative byrde for de indberettende personer og enheder, og at adgangen til disse erklæringer bør afspejle en hårfin balance mellem beskyttelsen af privatlivets fred og offentlighedens forventning om gennemsigtighed;

23. fremhæver betydningen af regelmæssig opfølgende rapportering om de implementerede adfærdskodekser og behovet for regelmæssig uddannelse og sektorspecifikke risikovurderinger for offentlige forvaltninger samt retningslinjer for interaktionen mellem den offentlige og private sektor på lokalt og regionalt plan. Udvalget opfordrer medlemsstaterne til at indføre standardiserede rapporteringsmekanismer, der sikrer ensartet gennemsigtighedspraksis i de forskellige sektorer. Gennemsigtighedsrapporter bør være offentligt tilgængelige og let tilgængelige og sætte borgerne i stand til at drage myndighederne til ansvar for deres handlinger;

24. efterlyser effektive forebyggende foranstaltninger, bl.a. inden for rammerne af ledsagende informations- og forskningsprogrammer, for i højere grad at bevidstgøre offentligheden;

25. roser mediernes rolle i bekæmpelsen af korruption, og at de overholder principperne om ansvarlig journalistik og etisk adfærd, navnlig når det gælder den grundlæggende ret til uskyldsformodning. Udvalget tilskynder til udvikling og gennemførelse af digitale løsninger, såsom onlineplatforme for indberetning af korruption, for at lette anonym indberetning og forbedre offentlighedens bevidsthed om korruptionsrelaterede spørgsmål;

26. er fast besluttet på at spille en aktiv rolle i forbindelse med oprettelsen af det interinstitutionelle etiske organ og opstillingen af gennemsigtighedsregler, der skal anvendes i alle EU-institutioner og -organer. Udvalget forpligter sig til at støtte initiativer, der har til formål at fremme ansvarlighed og etisk adfærd i EU's institutioner og organer. Det opfordrer til, at der udstikkes en omfattende og ensartet ramme for indberetning og håndtering af etiske overtrædelser i alle EU-institutioner, som skal sikre en konsekvent og retfærdighed behandling af integritetsrelaterede spørgsmål;

27. støtter idéen om at revidere sin egen adfærdskodeks som et eksempel på institutionel integritet og gennemsigtighed;

28. er meget interesseret i at deltage i arbejdet i EU-netværket til bekæmpelse af korruption, som Kommissionen har oprettet, idet udvalget er overbevist om, at det lokale og regionale perspektiv er afgørende for en effektiv bekæmpelse af korruption.

Bruxelles, den 29. november 2023.

Vasco ALVES CORDEIRO

Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg